

VEILIGHEID

De kerk als veilige haven in de Middeleeuwen

VAN STEEN

Ongeveer 600 jaar geleden, in de Middeleeuwen, stonden in Breda maar een paar stenen gebouwen (zoals het Kasteel en het Huis Brecht). De meeste gebouwen in Breda van hout. Hout was goedkoop en bomen stonden er genoeg. Na een aantal flinke stadsbranden (bv. in 1490) werden steeds meer gebouwen van steen gemaakt. De kerk was al sinds 1269 van steen, maar omdat Breda steeds belangrijker werd, werd de kerk opgeknapt, vergroot en verbeterd. Het moest de mooiste en hoogste kerk van de omgeving worden!

De lichtgele kleur van de kerk komt van een speciale steen die 200 kilometer verderop uitgehakt is. Al die zware stenen zijn in die tijd hierheen gebracht zonder vrachtwagens of treinen! Dat zal een karwei geweest zijn!

Een stenen gebouw had, naast brandveiligheid, nog een voordeel. Bij een storm was je er veiliger dan in een gebouw van hout. Hetzelfde geldt wanneer de stad werd aangevallen door een vijand. Dat gebeurde in die tijd regelmatig. De bevolking vluchtte dan naar de kerk en schuilde er achter de dikke muren. Bewijzen daarvan zijn nog steeds zichtbaar aan de buitenkant van de kerk!

UITKIJKTOREN

Je weet waarschijnlijk wel dat een kerktoren hoog is, zodat de gelovigen dicht bij de hemel (en dus God) zouden zijn. Maar een hoge kerktoren had nog een functie! Als je hoog zit, kun je namelijk verder kijken! Helemaal bovenin de toren, kun je tot wel 50 kilometer ver kijken. Dat betekent dat je Rotterdam en Antwerpen kunt zien liggen! Vijanden kon je vroeger dus ook van veraf aan zien komen. Ook andere dingen, zoals een brand in de stad kon je van bovenaf snel zien. Het is dan ook niet vreemd dat er vroeger torenwachters in dienst waren en bovenin de kerk werkten. Bij gevaar bliezen ze hard op hun trompet. Een veilig idee voor de Bredanaars!

JOURNAAL

Een paar honderd jaar geleden was er nog geen internet, televisie of telefoon. Er waren een stuk minder manieren om het 'nieuws' te horen. Omdat de kerk meestal middenin de stad stond en iedereen er vaak kwam, gebruikte men de deuren van de kerk om het nieuws op te hangen. Op het kerkplein hoorde je of er vijandelijke legers aankwamen of er ziektes waren in andere steden. Mensen kwamen op het plein samen en bespraken ook de laatste roddels uit de stad. In een tijd waarin de mensen veel dingen niet begrepen, gaf ze dit een gevoel van veiligheid.

GELOOF

*In de Middeleeuwen kon lang niet iedereen lezen of schrijven. De meeste mensen waren niet naar school geweest en wisten dus lang niet zoveel van de wereld af als jij. Ze vertrouwden op de kerk en **wa**t daar verteld werd. De regels die in de bijbel stonden, probeerden ze zo goed mogelijk **na** te leven. Ze hoefden zelf niet na te denken, dat deed de kerk wel. Alles veranderde toen de mensen leerden lezen en de bijbel vertaald werd.*

*Mensen lazen de bijbel zelf en kwamen erachter dat niet alles klopte wat de kerk hen **vert**eld had. Ze waren boos, teleurgesteld en voelden zich bedrogen. **He**t vertrouwen in het geloof als veiligheid was weg! Ze waren boos, protesteer**de**n tegen de kerk en richtten hun eigen geloof op. Dit zorgde uiteindelijk voor een oorlog die 80 jaar duurde! De Grote Kerk was een belangrijk gebouw, dat beide geloven graag wilden hebben. Uitein**d**elijk hebben de protestanten het gewonnen. Daarom staat bovenop de toren geen kruis, maar een **ha**an. Die zou Breda beschermen tegen boze geesten...*

ONDERAARDS

Zoals je weet, waren de meeste gebouwen in Breda vroeger van hout. Logisch dus dat de mensen in de kerk kwamen schuilen als ze bang waren, als het stormde of als er een vijand aankwam.

*Vanaf de toren zagen de Bredanaars ze al van ver aankomen en deden ze de poorten dicht. De kostbaarheden werden in veilig**h**eid gebracht, de mensen vluchtten de kerk in en de soldaten van het kasteel werden bewapend.*

Vaak werd het kasteel als eerste aangevallen. De vijand geloofde ook in God, dus wilde de kerk liever heel laten. Het kasteel van Breda lag daarom regelmatig onder vuur.

*Bij het bouwen van het kasteel hielden ze hier rekening mee. Er waren verschillende verdedigingswerken, waaronder een gracht, kanonnen en hoge muren. Maar er zou nog iets slims gebouwd zijn... Er zou een geheime tunnel gegraven zijn van het kasteel naar de kerk. Als het kasteel veroverd werd, konden de hoge heren er met hun bezittingen vandoor en schuilen in de kerk. Zo konden ze **tó**ch ontsnappen aan de vijand. Deze tunnel was supergeheim en bijna niemand mocht ervan weten. Bewijs dat deze tunn**e**l er was, is nog nooit gevonden. Maar elke Bredenaar heeft er wel eens over gehoord. Zou het geheim van de tunnel nog steeds beschermd worden?*

SPREEKWOORDEN

Zoek in de tekst alle dikgedrukte letters. Als je deze in de goede volgorde zet, vind je een spreekwoord waarvan je de herkomst inmiddels weet. Kun je de betekenis opzoeken?

